

КАНОНСКА ВИЗИТАЦИЈА ГРЕКОКАТОЛЇЦКИХ ПАРОХИЈИОХ БАЧКО-СРИМСКОГО ДЕКАНАТУ КРИЖЕВСКОЙ ЕПАРХИЈИ З 1838. РОКУ*

У историографіи Руснацох у Южней Угорскей записніки з канонских визитацијоих були релативно мало хасновани, углавним лем з часу кед Руснаци у Бачки були под юрисдикцију римокатолицкей Калочскей архиепископиі (1751–1777), а од 1777. року, кед постали конститутивна часц Крижевскей епархиі, часточно хасновани записніки з 1838. року. Прето тримамо же значне опубліковац препис Записніка з канонскей визитациі грекокатолицких парохийоих Бачко-сримского деканату з 1838. року, хтори дава надосц податки о церковно-религийним, просвитним и привредним живоце Руснацох у тим часе. Документ публикуеме паралелно у оригиналу на латинским и у прекладзе на руски язык з потребнима коментарами. То по тераз єдини познати записнік з кононских визитацијоих Бачко-сримского деканату по конец XIX века.

Ключни слова: Канонска визитација, Руснаци, грекокатолики, Керестур, Коцур, Нови Сад, Шид, Петровци.

Записніки о канонских визитацијоих як церковни протоколи настали пре потреби церкви: висши церковни власци, окончуюци контролу поєдиних парохийоих и заєдніцох на своєй обласци, водзели о тим подробни записніки, хтори маю першорядне значене за церковну историю. Вони даваю автентични податки о будованю церковних обектох, о инвентару, у обставинох у парохийоих, о жительство и вирних, о церковних службенікох, о парохови, управительови парохийи/администраторови и капеланох, о школох и учительоих, о

* Робота робена у рамикох проєкту *Војвођански простор у контексту европске историје* Одделєня за историю Филозофского факултету у Новим Садзе ч. 177002, котри финансиує Министерство просвити, науки и технологийного розвою Републики Сербии и проєкта *Русинистичка истраживања као одговор на захтеве дигиталне ере* (котри финансиує Покрїински секретаријат за високе образование и наукововигледовацку діялносц ч. 142-451-2968/2020-01.

теметовою, о церковних шветою, часто и о обичайою и моралним живоче вирних. Окрем того, у записнікох з канонских визитацийою часто ше находза драгоцини податки о економских обставинох, о урожаю и ценох зарна, о роботох на даедних обектох и велі други (Sršan 2006: IX– XIX; 2007: VII – XIV; Ostergatová 2007).

У периодзе кед Руснаци грекокатолики у Бачки у церковно-вирским поглядзе були под юрисдикцию римокатолицкей Калочскей архиепископии (1751–1777), окончени три канонски визитации (1762, 1767 и 1778), з котрих зачувани официийни записники або їх преписи, а перши их у историографии похасновал Гавриіл Костельник (Kostel'nik 1998). Найобширнейши тот з 1767. року, котри опубліковани у оригиналу на латинским и у прекладзе на украински язык (Рамач 2010). Од часу кед Руснаци грекокатолики 1777. року вошли до складу новооснованей Крижевскей епархии як ей конститутивни елемент, канонски визитации випатра були ридши, або голем не находзимо о тим податки и зачувани записники з XVIII вику. Влеце 1838. року окончена канонска визитация грекокатолицких парохийою у Бачко-сримским деканату, з котрей у архиви грекокатолицкей парохии у Руским Керестуре зачувани досц обширни препис Записника и як окреми прилог обширнейших одвитою на даедни поставени питання пароха Янка Копчая о керестурскей парохии (АПРК, 1838). Понеже записник з канонскей визитации з 1838. року и спомнути прилог даваю вельо значни податки о самей парохии и церковним живоче, але и ширше, о школи, о економских обставинох и другим, приношимо го у оригиналу на латинским и у прекладзе на руски язык. Трицетих рокох, точнейше 1835. и 1836. року окончовани канонски визитации евангелистичних церковних заедницюх – парохийою Банского дистрикту у Бачко-сримским и Банатским сениорату, записники з хторих добре зачувани у оригиналу и легко доступни копии у електронскей форми (Hungaricana). Преанализовали зме тоти цо ше одноша на словацки населеня и у коавторстве з Даниелу Марчокову их пририхтуеме за публиковане, а записник з визитации парохии Кисач з 1835. року уж опубліковани (Рамач – Марчок 2020). Тот материял голем часточно вихаснуеме за поровнане основних прикметою записнікох з канонских визитацийою грекокатолицких и евангелистичних церковних заедницюх/обществох того часу, а за поровноване похаснуеме и звити з канонкей визитации

римокатолицькей Дяковскей бискупії з 1833. року за Осек и околїско (Sršan 2007).

Записніки з канонских визитацийох евангелистичних церковних заєдніцох Бачко-сримского и Банатского сениорату у целосци и барз добре зачувани, з прецизнима записами и описами кеди и як у нїх окончена визитация, хто ю водзел, хто официйно бул присутни од представнікох церковних, державних и воєних власцох. Поровнююци записніки з канонскей визитациї грекокатолицьких парохийох Бачко-сримского деканату зоз 1838. року зоз спомнутима евангелистичними з 1835. и 1836. року, мож видзиц вельо подобносци, але и велї розлики. Евангелистични звити з найвекшей часци одвити месних священїкох/министрох Божого слова, як ше их звичайно менує, на поставени питаня котри достали од администрації Банского дистрикту. Шицки записніки словацких церковних заєдніцох писани на латинским язичу. Месни священїки одвити давали обширно, звичайно на дзешец або и вецей писаних бокох велього формату. Ту ше часто находза досц подробни податки: о снованю населеня, о снованю церковней заєдніци, о будованю храму з його подробним описом, о дзвонох, церковним инвентару, обрядних кнїжкох у церкви и о библиотеки на парохії, о министри, з кратку биографию, поготов о його школованю и рушаню у служби, далей о окончованю богослуженьох и обрядох, о катезизациї, о статистици вирних у прешлим року, о фари, о учительови з його кратку биографию, о школским будунку, числу школярох, о самим процесу ученя, о кнїжкох котри ше хасную итд., о бабицох, теметовох и гробарох, о моралним живоце церковней заєдніци. Ту и одвити на поставени питаня чи парох и учитель маю даяки пригварки на церковну заєдніцу, односно чи заєдніца ма пригварки на пароха або учителя, на їх справованє, морални живот и окончованє предвидзених длужносцох котри им зверени. На концу записніка окончователь канонскей визитациї у даскелїх точкох точно наводзи зауваги о недостаткох односно о тим цо и як у наиходзацим периодзе треба виправиц. Окончователь визитациї дава кратку, але дакеди и досц критично, оцену моралного характеру и вкупней діялносци пароха и учителя. Гу поєдиним звитом як прилоги приложени контракти церковней заєдніци зоз священїками и учителями, котри писани на латинским, словацким або немецким язичу. З єдним словом, мож повесц же записніки канонскей визитациї Евангелистичнеҗ церкви Бачко-сримского и

Банатського деканату обширни и даваю вельо податки як о чисто церковно-религийним, так и о просвитним, дружтвеним и економским живоце тей заедніци.

Записніки з канонских визитацийох римокатолицкей Дяковскей бискупії за Осиек и околїско з 1833. року по даєдних елементох подобни записніку грекокатолицких парохийох Бачко-сримского деканату з 1838. року, але ше по велїх и розликую. Як перше, Дяковска бискупия пред початком визитациї послала парохом материял односно питаня друковани у форми кнїжки велького формату на 47 бокох, у котрей єст 15 поглавля з численима питаннями и при нїх охабеним празним местом дзе парох мал давац одвити. Ниа, голєм основни поглавля: о парохийней церкви, о єй будованю, нукашньосци и инвентару; о филиялох, приватних капелох, теметовох; о богослуженьох и їх розпорядку; о казаньох и катехизациї; о подзельованю св. тайнох; о парохийним доме и о парохових и капеланових приходох; о школи и учительови; о парохиянох и їх обичайох и способе живота; статистика парохий итд. Мож повесц же єст подобносци, кед слово о питаньох канонских визитацийох трох спомнутих конфесийох. Очиглядне же питаня канонскей визитациї Дяковскей бискупії з 1833. року найрозробенши: у 15 насловених поглавїох ше гледаю одвити на велї питаня. За розлику од записнікох спомнутих канонских визитацийох римокатолицкох и евангеликох, дзе на поставени питаня даваю одвити лєм парохове, у записніку з канонскей визитациї грекокатолицких парохийох з 1838. року на 10 поставени питаня одвитую предняки церковного общества а на 25 питаня – парохове.

Прилог котри гу препису записніку о канонскей визитациї приложел керестурски парох Янко Копчаї по своєй обширносци и змисту подобни евангелистичним и римокатолицким записніком зоз спомнутих канонских визитацийох, гоч є не у шицких елементох таки обширни. Зоз тексту записніка грекокатолицких обществох мож заключиц же подобни прилоги, яки керестурски парох, давали и парохове/управителе других грекокатолицких парохийох у Бачки и Сриме, але тоти, нажаль, не пренайдзени.

Канонску визитацию грекокатолицких парохийох Бачко-сримского деканату 1838. року окончел крижевски владика Габриєл Смичиклас, як то записане у спомнутим прилогу канонскей визитациї за

керестурску парохію, але у самим препису записніка не подписани окончователь/окончователе канонскей визитації ані нет ніяки подписи.

У презентованю латинского тексту будземе ше притримовац основних постулатох опубликованя оригинальних жридлов такей файти. Найчастейши и узвичаєни скрацєня у самим тексту будземе розришовац у угластих заградзєньох лєм першираз кед ше зяваю, же би ше з частим повторйованьом не обтерховйовало основни текст, а наводземе их и на концу уводного тексту. Ханованє велькей букви, хторе не вше логичне и часто недошлїдно хаснованє, не будземе мянєц. Интерпункцію тиж так не будземе мянєц. Нашо интервенції буду у угластих заградзєньох [], а евентуално нечитлїви текст будзе означени у округлих заградзєньох ().

Препис записніка з канонскей визитації гркокатолїцких парохийох Бачко-сримского деканату з 1838. року так направени, же на прегнутим на поли по вертикали паперу з лївого боку наведзени питаня, а з правого боку стоя одвити. Жридлови материял будземе так публикувац. Медзитим, питаня ше наводза лєм раз, за керестурску парохію, а за други парохії дати лєм одвити на тоти питаня. Же би опубликованє жридлового материялу було прегляднейше за читачох, поставени питаня парохови и обществу будземе давац у першим слупчку зоз звичайним писмом, а одвити у другим слупчку з италиком. Так исто будземе давац и преклад тексту з латинского на руски язык.

- B. – Benignus – Благородни
- C., Cottus – Commitatus – жупания
- D., Dnus – Dominus – пан
- F., fl. – florenus – форинт
- H. – Hungaria, Hungaricus – Угорска, угорски
- I., Incl. – Inclutus - прешветли
- Metr. – Metreta – мера, кабел
- Offo – Officium – длужносц, обовязок
- Pos. Poson – Posoniensis – пожунски – братиславски.
- R. – Regius, Regia – кральовски, кральовска
- SS. – Sanctissimum – Прєсвята Евхаристия
- Ttlo – titullo – на мєно, за.
- xr – cruciferus – грайцар (1/60 форинта)

Acta	Записнік
<p>Visitationis Canonicae in Parochia Keresztur I[n]c[lyti] C[ommitatus] Bacsien[si] ingremiata die 15. Julii 1838. per infrascriptum institutae</p>	<p>Канонскей визитації у парохії Керестур у Прешветлей жупанії Бачкей дня 15. юлія 1838. року котру окончел долуподписани</p>
<p>Quaestiones Senioribus Communitatis Parochialis praepositae.</p>	<p>Питаня поставени предняком парохийного общества</p>
<p><i>Responsa seniorum Communitatis</i></p>	<p><i>Одвити преднякох общества</i></p>
<p>1. An Parochus singulis Dominicis et festis de praeepto Conciones habeat, et quo fervore, quo fructu? An non plures et qua de causa intermittat? Idem de Catechesibus, et an quaestiones proponat, parvulorum fervorem et modestiam procurat?</p>	<p>1. Чи парох каждой недзелі и на швета трима предписани казані, з яким одушевийом, з яким успехом? Чи не часто и пре яку причину то препущує? Так и о катехизацийох, чи поставя питаня, чи дзецом з дзеку и з розуменьом виклада?</p>
<p><i>Conciones communiter diebus Dominicis et festivis fiunt, nisi aliquod notabile impedimentum intercederet, ita etiam Catechisationes.</i></p>	<p><i>Казані взагалі и внедзелю и на швета ше трима, кед же ше не случи даяка винімкава причина, а так и катехизацию.</i></p>
<p>2. An rite Sacramenta administrat? Diebus festivis de praeepto et praevie Confessiones audiat? Et fiduciam Suorum habeat?</p>	<p>2. Чи часто Тайни прислугує? Чи на швета по предписаню пред тим споведа? Чи ма довириє своїх [вирних].</p>
<p><i>Hic puncto plene satisfit.</i></p>	<p><i>По тей точки цалком задовольуюцо.</i></p>
<p>3. An diligenter aegrotos visitat, morientibus fideliter asistat.</p>	<p>3. Чи пилно нащивює хорих и чи дзечне приходзи гу тим на умору.</p>
<p><i>Aequae plene satisfit.</i></p>	<p><i>Тиж цалком задовольуюцо.</i></p>
<p>4. An Scholas frequenter adeat, et profectum parvulorum exstimulet?</p>	<p>4. Чи школу часто нащивює, чи побудзує напредованє школярох?</p>
<p><i>Aequae satisfit.</i></p>	<p><i>Тиж задовольуюцо.</i></p>

<p>5. An Sacrum quotidie vel saepius et qua hora celebrat? <i>Sacra si non bina sic unum fit.</i></p> <p>6. An diebus festis et profestis pomeridianas devotions instituat, et quales? <i>Aequae plene satisfit.</i></p> <p>7. An Domus Dei decorum et munditiam curat Parochus, et etiam aedituus? <i>Aequae plene satisfit.</i></p> <p>8. Num aliquid in Parochi moribus eos offendat? Vel super aliquo functionum neglectu querelas habeant? <i>Nihil quod offendat imo quod aedificet, adeoque nec querelam ullam contra ullum curatum.</i></p> <p>9. Num frequenter excuriat et Parochiam deserat? Si – an popinam frequentet? <i>Non imo permultum domi manet.</i></p> <p>10. An sciant scandalum aliquid et vitium in Communitate grassari? Vel sciant lites et diffidentiam in illum. <i>Nullum pensus. Nec ullae dissensiones Parocho cum parochianis, sed maxima confidentia erga illum ducuntur.</i></p> <p>Continuatur circa Parochiam Kereszturiensis</p> <p style="text-align: center;">Quaestiones Parocho propositae <i>Responsa Parocho ad quaestiones</i></p> <p>1. et 2. quaestio proponitur Parocho prout et Communitas proposita fuit.</p>	<p>5. Чи Службу служи кажди дзень або частейше и на кельо годзин? <i>Служби ше служи єдну або два.</i></p> <p>6. Чи на швета и пред шветом служи пополадньово богослуженя и котри? <i>Тиж так цалком задоволюючо.</i></p> <p>7. Чи Дом Господні парох трима украшени и чисти, а тиж и церковнік? <i>Тиж так задоволюючо.</i></p> <p>8. Чи их даяк парохова норов повредзує? Чи маю даяку жалбу пре занєдзбованє даєдних длужносцох? <i>Ніч цо повредзує, напроцив, лєм цо воздзвигує, а нет ані жалби на його службу.</i></p> <p>9. Чи часто одходзи и охабя парохию? Чи ходзи по карчмох? <i>Не, але є найвецей дома.</i></p> <p>10. Чи знаю за даєден скандал и хиби котри ше у обществу случую? Чи знаю за звади або недовириє до нього? <i>Ніч. Нет даяки нескладаня мєдзи парохом и парохиянами, але найвєкше довириє маю гу ньому.</i></p> <p style="text-align: center;">Предлужує ше о керестурскей парохії</p> <p style="text-align: center;">Питаня поставени парохови <i>Парохово одвити на питаня</i></p> <p>1. и 2. Поставаю питанє парохови як и обществу.</p>
---	--

<p><i>Prima et secunda sicut Communitas respondit.</i></p> <p>3. Num sit instructus libris asceticis, sacris Bibliis, Concilis Tridentino, Catechismo Romano, vel alio, libris etiam Theologiae satis moralis, praeter Breviarium et Rituale vulgo Trebnik. An libros periculosos in Parochia exturbet?</p> <p><i>Thesaurio litterario ista Parochia plene instructa, quoad libros periculosos nullus casus fuit.</i></p> <p>4. Num et quoties per annum Sacramentalem Confessionem deponat? An se quotidie lectione Sacra reficiat? An Vespertinum Conscientiae Examen instituat?</p> <p><i>Toties quoties necessarium invenit, quadragesimali numquam intermissa et ceterum plane satisfacit.</i></p> <p>5. Num Curam Domus et fabricate Ecclesiae habeat? Sarta tecta conservat?</p> <p><i>Curia parochialis et Ecclesia in bono statu.</i></p> <p>6. Num quaerelam contra Parochianos vel Praefectum loci habeat?</p> <p><i>Nullam.</i></p> <p>7. Num sciat abusus et scandala in loco suo vel alio grasari?</p>	<p><i>На перше и друге одвитує як и общество.</i></p> <p>3. Чи ма кніжки аскетски, святи Библиї, Концилу Тридентского Катехизм Римски або други, кніжки теологийни морални, окрем Бревиара и Ритуала – по народним Требника. Чи оддалює з парохії небезпечни кніжки?</p> <p><i>Тота парохия подполно обезпечена з кніжковим скарбом, а цо ше дотика небезпечних кніжкох – не бул таки случай.</i></p> <p>4. Чи и кельо раз до рока тайну споведзи отримує? Чи каждодньово чита Часослов? Чи практикує вечарше випитованє совисци?</p> <p><i>Тельо раз кельо раз трима же потребне, у Вельким посце нїгда не виостава, и друге цалком задоволююцо.</i></p> <p>5. Чи ше стара о парохийним доме и о отримованю церкви? Чи у добрим стану отримує.</p> <p><i>Парохиялни дом и церква у добрим стану.</i></p> <p>6. Чи ма жалби на парохиянох або месного нотара?</p> <p><i>Не ма.</i></p> <p>7. Чи зна же ше случую злохаснованя або скандали у його або сушесним</p>
--	--

<p><i>In propria Parochia nullum, in vicina Kuczuriensi dissensiones Parochum inter et Capellanum grassari et populum enormiter scandalisari ex pluribus intrixis.</i></p> <p>8. Num Praefectus loci vel Patronus cum sua potentate sufficiat? –</p> <p><i>Ad 8. Nullus casus necessitatis assistentiae fuit.</i></p> <p>9. Num quempiam vicinorum Sacerdotum sciat off[ici]o male fungentem vel aliquot vitio laborantem?</p> <p><i>Ad 9. Nihil scit de hoc.</i></p> <p>10. Num Parochiani officia Divina frequentant, vel alio delabantur? Num omnes paschali praecepta vel Legibus Ecclesiae satisfaciunt?</p> <p><i>Ad 10. Omnino frequentant diligenter, prout et legibus Ecclesiae plene satisfaciunt.</i></p> <p>11. Num quae aedificia domus vel Ecclesia sunt ruinosae?</p> <p><i>Ad 11. Curia Parochiali et Ecclesia in bono statu, praeter-quam in arcuulo Ecclesiae magnae fissurae periculosae videntur.</i></p> <p>12. An paramentis et sacra supplectili Ecclesia sufficienter provisae sit?</p> <p><i>Ad 12. Elegantibus et quidem ad sufficientiam.</i></p>	<p>населенню?</p> <p><i>У своєї парохії не, а у сушедней парохії у Коцуре незлагодя медзи парохом и капеланом и народ ше з численима интригами уводзи до спокуси.</i></p> <p>8. Чи нотар або патрон зоз свою власцу задоволюю?</p> <p><i>Не була причина за потребу такей асистенції.</i></p> <p>9. Чи зна же дасден сушедни священїк недобре окончує свою длужносц або прави даяки чкоди?</p> <p><i>Не зна ніч таке.</i></p> <p>10. Чи парохияне нащивую Служби Божо, або одходза индзей? Чи шицки вельконоцну споведз [окончели] и чи сполною церковни предписаня?</p> <p><i>Нащивую цалком пилно, а и церковни предписаня цалком сполною.</i></p> <p>11. Чи будови парохийного дому и церкви руйновани?</p> <p><i>Парохийни дом и церква у добрим стану, окрема же ше на зводу/повали церкви видза вельки небезпечни пукліни.</i></p> <p>12. Чи церква достаточне забезпечена зоз святима предметами и судзину.</p> <p><i>З прикладними и достаточне.</i></p>
--	--

<p>13. Ad quem Jus Patronatus spectat? Quid Ecclesia t[i]t[u]lo dotis possidet, et unde alio re suos proventus percipit? Ubi hi proventus asservantur? Perceptiones et erogationes an accurate et per quem connotantur? Per quem item Rationes ducuntur? Et an quolibet anno et cui exhibentur?</p> <p><i>Ad 13. Ad Excelsam Cameram R[egio] H[ungaricam] Aulicam. Ex bursali collecta seu fidelium oblati, hi proventus asservantur in cassa Ecclesiae, et ipsa cista in Ecclesia. Perceptiones et Errogationes notat Parochus loci et consignat pecuniam ad cassam medio Syndici. Cassa provisa duabus Clavibus quarum una apud Parochum, alia apud Syndicum.</i></p> <p>14. Qualis ordo Divinorum in haec Ecclesia peragi solitorum?</p> <p><i>Ad 14. Hic adnexa sub A deductio docet.</i></p> <p>15. An proles, quae in casu necessitatis per obstetricem bap-tisantur, per Parochum vel Cooperatorem sub conditione rebaptisantur?</p> <p><i>Ad 15. Casus non fuit, interim Parochum prodesse ut rebaptisetur.</i></p> <p>16. An SS. Eucharistiae Sacramentum continuo et munde asservatur in Ecclesia numquam vero domi? Quoties itam particulae in aestate quoties in hyeme</p>	<p>13. Хто ма право патронату? Цо церква ма на мено дотациї и одкаль индзей збера свой приход? Дзе ше чува ей приход? Чи ше точно водза приходи и розходи и хто их записує? Хто водзи рахунки? Чи ше каждого року и кому подноша?</p> <p><i>Прешеветла Кральовска дворска угорска комора. Зоз дзвончка и прилогох вирних; приходи ше чуваю у церковней каси, а тота ладичка у церкви. Приходи и розходи призначує парох, а касир уклада пенєж до каси. Каса ма два ключи од хторих єден при парохови а други при касирови.</i></p> <p>14. Яки порядок отримованя богослуженьох у тей церкви?</p> <p><i>То приложене у прилогу А.</i></p> <p>15. Чи дзеци котри у случаю потреби окресцела бабица парох або капелан знова кресца ”под условийом”.</p> <p><i>Не бул таки случай, а парох трима же треба ознова кресциц.</i></p> <p>16. Чи Святу тайну Евхаристії непрерывно и чисто чуваю у церкви и нігда дома? Кельо раз частки влєце, а кельо раз вжиме заменюю и на яки</p>
--	---

<p>renovantur, quis modus deferendi ad infirmos Eucharistiam? An exteri Sacerdotes absque commendatiis Litteris admituntur ad Celebrationem? An Cantilenaе privatae, quae terminato per Sacerdotem funere, vel alia occasione per Cantores decantantur ad pietatem sunt compositae?</p> <p><i>Ad 16. Continuo in Ecclesia munde asservatur et nunquam domi. Particulae fere in dies renovantur. SS. Eucharistiae Sacramentum ad infirmos defert Parochus indutus praecedente uno homine cum lampade ardente. Absque commendatiis litteris non admititur. Cantilenaе decantari solitae ad pietatem compositae sunt.</i></p> <p>17. An Confessiones in Ecclesia vel in cubiculo privato exaudiuntur? Et an exteri Sacerdotes absque licentia Ordinariatus ad audiendas confessiones admittuntur?</p> <p><i>Ad 17. In Ecclesia constantanter nisi forte aliquis sit surdus cujus Confessio in cubiculo exauditur. Non admittuntur.</i></p> <p>18. Quibus diebus et quanto cum interstitio denuntiationes sponsorum fiunt, quando sponsi, et quot adhibitis testibus et an in Ecclesia copulantur? An prius ad copulationem admittuntur quam scitu necessaria adiscunt? An prius</p>	<p>способ Евхаристию ноша хорим? Чи ше священікох звонка без писма препоруки допущує служиц? Чи приватни писні, котри ше шпива кед священік закончи хованє, або у другей нагоди дзияци шпиваю зложени побожно?</p> <p><i>Непреривно ше чуваю чисто у церкви и нігда дома. Частки ше скоро кажди дзень обновюю. Святу Евхаристию священік хорим ноши достойно облечени а пред нім идзе человек зоз шветлом. Без писма препоруки не допуцую. Писні котри ше шпива побожно зложени.</i></p> <p>17. Чи ше споведаю у церкви чи у приватней хижі? Чи ше священіки без дошлебодзєня Ординариату пуцаю же би споведали?</p> <p><i>Више у церкви, гибаль же дахто барз глухи и такогo ше споведа у хижі. Не допуцую ше.</i></p> <p>18. Хтори дні и у яким интервалу ше окончую оглашки заручених, кеди заручени и кельо маю шведкох и чи ше у церкви винчаю? Чи ше пушаю же би ше винчали скорей як науча потребне? Чи ше пред тим споведаю и</p>
--	---

<p>confitentur et communicantur? An conjuges privata autoritate ab invicem divertentes in Parochia existent.</p> <p><i>Ad 18. Continuis tribus diebus Dominicis aut festis quibus praemissis proceditur ad copulationem adhibitis duobus testibus. Non prius confitentur et communicant. Unum par circa quod Consistorio excusant relatum.</i></p> <p>19. An in funeribus quidam abusus vigent, et an cadavera mortuorum ante effluxum 48 horarum sepeliuntur.</p> <p><i>Ad 19. Abusus nulli fiunt neque cadavera ante effluxum 48 horarum sepeliuntur, nisi ex Chyrurgi idultu.</i></p> <p>20. An existant Matriculae Ecclesiae et protocolla Parochialia, et ubi Matriculae asservantur et custodiuntur?</p> <p><i>Ad 20. Exstant, et in Curia Parochiali custoduntur tam Matriculate quam et Protocolla.</i></p> <p>21. Quae fundatae seu dotatio Parochi? Quae item capellani, quid Parochus titulo stolae percipit a copulatione, quid a Baptismo? Quid a Sepultura majori, quid a minori? Quid ab introductione puerperae?</p> <p>22. An exstat Schola in Parochia an et quem magistrum habeat et quid idem titulo annuae intertentionis habet, quales item</p>	<p>причащаю? Чи у парохії єст малженски пари на приватни способ розидзени.</p> <p><i>Непреривно три недзелі або швета котри предходза, а винчаню заручених у присутносци двох шведкох. Не скорей як ше висповедаю и причащаю. Єдно котре Консистерия розришела.</i></p> <p>19. Чи ше на хованьох случую препущеня, и чи ше покойни ховаю скорей як ше наполня 48 годзини.</p> <p><i>Не случую ше ніяки препущеня, ані ше покойни не ховаю скорей як ше наполня 48 годзини, гібаль з дошлєбодзеньом хирурга.</i></p> <p>20. Чи єст церковни матрикули и парохийни протоколи, и дзе ше матрикули находза и чуваю?</p> <p><i>Маю, и чуваю ше и матрикули и парохийни протоколи у парохийним доме.</i></p> <p>21. Яки фондациі або дотацию ма парох? Яки ма капелан? Кельо парох достава як штолу од винчаня и кресценя? Кельо од велького хованя и кельо од малого, а кельо од виводкох?</p> <p>22. Чи єст у парохії школа, чи маю учителя и кельо достава рочне плацу, якей є норови, чи свою службу пилно</p>
---	--

<p>mores praesefert, et an Offo suo diligenter funfitur.</p> <p>23. Quis Cantor? An bonorum morum, et an Offo suo accurate fungitur.</p> <p>24. Quale famulitum Parochus, quale item Capellanus habet?</p> <p><i>Unum servum, unam cocam et unam ancillam, omnes bene moratos.</i></p> <p>25. An Capellanus Parochi dispositionibus obsequatur, an diligenter munere suo fungatur. An Parochus in ejus moribus aliquid invenit corrigendum? An denique ille contentus sit?</p> <p><i>Ad 25. In omnibus Parocho suo obsequitur, in omnibus Offo suo satisfacit, et mores inculpatos praefert.</i></p>	<p>окончує?</p> <p>23. Хто дзьяк? Чи є морални и чи свою длужносц точно окончує?</p> <p>24. Яких слугох ма парох, а яких капелан?</p> <p><i>Єдного слугу, єдну кухарку и єдну служніцу, шицки доброго моралу.</i></p> <p>25. Чи ше капелан повинує парохови и чи пилно окончує свою длужносц. Чи парох трима же ше тот у своїх обичайох ма дацо пременїц? И на концу, чи є з нїм задовольни?</p> <p><i>У шицким ше повинує парохови, шицки своєю длужносци сполнює, и морално є прикладни.</i></p>
--	--

<p>Acta Visitationis Canonicae in Parochia Graeco-Catholica Kuczuriensi I C[omi]t[a]tui Bacsiensi ingremiata die 16. Julii 1838 per infrascriptum peracta</p> <p>Quaestiones eodem Communitatis quae et in priori Parochiae propositae.</p> <p><i>Responsa.</i></p> <p><i>Ad 1. Plene satisfat.</i></p> <p><i>Ad 2. [Plene satisfat]</i></p> <p><i>Ad 3. [Plene satisfat]</i></p> <p><i>Ad 4. [Plene satisfat]</i></p>	<p>Записнік канонскей визитації у грекокатолицькей парохії у Коцуре у Прешветлей Бачкей жупанії 16. юлия, котру окончел долуподписани</p> <p>Питаня поставени тому обществу исти як и у предходней парохії.</p> <p><i>Одвити</i></p> <p><i>1. Цалком задоволює.</i></p> <p><i>2. Цалком задоволює.</i></p> <p><i>3. Цалком задоволює.</i></p> <p><i>4. Цалком задоволює.</i></p>
---	---

<p><i>Ad 5. Quotidie sacrum celebratur.</i></p> <p><i>Ad 6. Vesperae diebus Dominicis et festivis inomisse celebrantur.</i></p> <p><i>Ad 7. Ecclesia in (...) munditia per Parochum conservatur.</i></p> <p><i>Ad 8. Nihil, sed se utroque contentos esse scilicet et Parocho et Cooperatore.</i></p> <p><i>Ad 9. Non deserit.</i></p> <p><i>Ad 10. Nihil se audit.</i></p>	<p>5. Кожди дзень Службу служи.</p> <p>6. Вечурні внодзелю и на швета вше служи.</p> <p>7. Церкву парох отримує чисто</p> <p>8. Не, з обидвома су задовольни, и з парохом и зоз капеланом.</p> <p>9. Не охабя [парохию].</p> <p>10. Ніч не чул.</p>
<p><i>Responsa [Parochi]</i></p>	<p>Одвити пароха</p>
<p><i>Ad 1. et 2. [Sicut] Communitas.</i></p> <p><i>Ad 3. Parochia pulchra Bibliotheca instructa, in qua et Theologica selecta Opera et Philosophica et alia sicut docebit index librorum.</i></p> <p><i>Ad 4. In Quadragesima semper et sicut quoties necessarium adinvenit.</i></p> <p><i>Ad 5. Habet.</i></p> <p><i>Ad 6. Contra Parochianos neque Officia]lem Dominalem ullam querelam habet.</i></p> <p><i>Ad 7. Nulli.</i></p> <p><i>Ad 8. Non scit.</i></p> <p><i>Ad 9. [10]Plene satisfaciunt.</i></p> <p><i>Ad 10. [11]Arcus in Ecclesia rupturas habet commisumque est Parocho loci ut per Murariorum Magistrum investigari curet in rupturas, et si aliquid rupturae periculum imminet, prout videtur, Offo Dioecesano referat. Stabula tam pro equis quam pro cornutis animalibus nulla exstant.</i></p>	<p>1. и 2. Як общество.</p> <p>3. Парохия ма красну библиотеку, у котрей ест избрани теологийниши филозофски дїла и други як видно зоз списку кнїжкох.</p> <p>4. У Вельким посце вше, и тельо раз кельо раз дума же потребне.</p> <p>5. Ма.</p> <p>6. Против пароха и панского службенїка нет нїяка жалба</p> <p>7. Нїяку.</p> <p>8. Не зна.</p> <p>9. Цалком задоволююцо.</p> <p>Звод/повала у церкви ма пукліни и наложене месному парохови же би преїт будовательного инжинера випитал пукліни, и кед оцєні же пукліни небезпечни, як випатра, ма поднесц звит епархийней служби. Хлїв не ма ані за конї ані за рогати статок.</p>

<i>Ad 12. Satis proviso.</i>	12. Достаточнo забезпечена.
<i>Ad 13. Jus Patronatus spectat ad Excelsam Cameram. Dotem nullam habet, proventus ejus occurrunt in advoluta deductione sub B. Parochus loci perceptiones notat aedituus erogationes cum cointelligentia Parochi Cassa conservatur in Ecclesia sub duabus clavibus.</i>	13. Право патронату припада Високей комори. [Церква] не ма ніяку дотацию, а ей приходи зоз прилогох, цо у прилогу Б. Месни парох призначує приходи, церковнік видатки у догварки з парохом [виплачує]. Каса ше чува у церкви и ма два ключи.
<i>Ad 14. Docet deductio sub C.</i>	14. То указує прилог Ц.
<i>Ad 15. Rebaptisantur sub conditione.</i>	15. Кресца ше ознова условно.
<i>Ad 16. Declaratum id ipsum quod in Parochia Keresztur.</i>	16. Висловене тото исте цо и у парохії у Керестуре.
<i>Ad 17. In Ecclesia nisi aliquin surdus sit, non admittuntur.</i>	17. У церкви, гибаль же дахто слухи [та у хижи]. Не допуцую ше.
<i>Ad 18. Tribus diebus continuis Dominicis vel festis. Semper in Ecclesia adhibitis duobus testibus. Examinantur praevie. Etiam – Nullum par existit propria autoritate separatum.</i>	18. Три дні неперервно введзелю або на швето. Вше у церкви пред двома шведками. Пред тим ше випитую. Тиж так. Нет ані єдна малженска пара на приватни способ розидзена.
<i>Ad 19. Sicut Kereszturini.</i>	19. Як у Керестуре.
<i>Ad 20. Exstant, et asservantur in Armario.</i>	20. Маю, чуваю ше у орманє.
<i>Ad 21. Docet deductio sub d.</i>	21. Указує прилог Д.
<i>Ad 22. Exstat Schola, et habet Magistrum Antonium Zsatkovich. Docet deductio sub E. Nucdum bonos praeseferebat mores, et suo Offo fungitur diligenter.</i>	22. Маю школу и учителя Антония Жатковича. Указує прилог Е. Дотераз ше добре справовал и пилно окончує свою длужнось.
<i>Ad 23. Cantor Michael Zabadoss, qui morum bonorum et Officio suo diligenter fungitur.</i>	23. Дзяк Михал Сабадош, доброго справованя и пилно окончує свою длужнось.
<i>Ad 24. Habent famulitium benemoratatum.</i>	24. Ма слугу доброго справованя.
<i>Ad 25. Capellanus Parochi</i>	25. Капелан ше не повинує пароховим

<p><i>dispositionibus non paret, culpatos etiam mores se praesefert, per popinas vagatur, in quibus etiam saepius noctu agere solet. Parochus proinde illo contentus non esse.</i></p>	<p><i>розказом, справує ше неприкладно, ходзи по карчмох, у хторих зна препровадзовац ноци. Парох з нїм не задовольни.</i></p>
<p>Acta Visitationis Canonicae in Parochia Graeco-Cath. Neoplantesis IC Bacsiensi ingremiata die 18-a Julii 1838. Per infrascriptum institutae</p>	<p>Записнік канонскей визитації грекокатолицкей парохії Нови Сад и Бачкей жупаниї котру окончел 18. юлия 1838. року долуподписани</p>
<p>Quaestiones Communitati propositae</p>	<p>Питаня поставени обществу</p>
<p><i>Responsa.</i></p>	<p><i>Одвити</i></p>
<p><i>Ad 1. Plene satisfit.</i></p>	<p><i>1. Подполно задоволює.</i></p>
<p><i>Ad 2. [Plene satisfit]</i></p>	<p><i>2. Подполно задоволює.</i></p>
<p><i>Ad 3. [Plene satisfit]</i></p>	<p><i>3. Подполно задоволює.</i></p>
<p><i>Ad 4. [Plene satisfit]</i></p>	<p><i>4. Подполно задоволює.</i></p>
<p><i>Ad 5. Non quotidie sed saepius quae propria Ecclesia caret.</i></p>	<p><i>5. Не кажди дзень, прето же не маю свою церкву, але часто.</i></p>
<p><i>Ad 6. Non propter defectum Ecclesiae.</i></p>	<p><i>6. Не, прето же не маю церкву.</i></p>
<p><i>Ad 7. Plene satisfit.</i></p>	<p><i>7. Подполно задоволює.</i></p>
<p><i>Ad 8. Satisfit.</i></p>	<p><i>8. Задоволює.</i></p>
<p><i>Ad 9. Non.</i></p>	<p><i>9. Не.</i></p>
<p><i>Ad 10. Non.</i></p>	<p><i>10. Не.</i></p>
<p>Continuatio circa Parochiam Neoplantensem</p>	<p>Предлужене о новосадскей парохії</p>
<p>Quaestiones Parochi praepositae</p>	<p>Питаня поставени парохови</p>
<p><i>Responsa</i></p>	<p><i>Одвити</i></p>
<p><i>Ad 1. Et 2. Sicut Seniores Communitatis responrerunt.</i></p>	<p><i>1. и 2. Так як одвитовали и предняки общества.</i></p>

<p><i>Ad 3. Omnibus provisus.</i></p> <p><i>Ad 4. Toties quoties necessarium Quadragesimali unquam neglecta.</i></p> <p><i>Ad 5. Habet, et Sarta tecta cum magno suo aggravio conservat, quod in futurum se nullatenus forte posse declaravit.</i></p> <p><i>Ad 6. Nullum.</i></p> <p><i>Ad 7. In Parochia nulla.</i></p> <p><i>Ad 8. Non suffulcit quantum necessarium esset.</i></p> <p><i>Ad 9. Capellanum Kucurensem Doktorovich vocationi suae non respondere declaravit.</i></p> <p><i>Ad 10. Frequentant, saltem ex mixtis Matrimoniis Graecis non uniti se subducunt.</i></p> <p><i>Ad 11. Scholaris domus et parochialis etiam Curia ex parte reparatione egent.</i></p> <p><i>Ad 12. Pro nunc sufficiente.</i></p> <p><i>Ad 13. Quantum ex traditione habet Jus Patronatus Curiae Parochialis Excelsa Camera R[egio] H[ungarica] Aulica Ecclesiae vero Parochialis fundus Religionis Hungaricus habet. Ecclesia ttlo Dotis habet ex fundo Religionis vigore B[enignae] Resolutionis Regiae 300 fl. quos nunc saltem in Valute Wienensi percipit asservantur apud locale Parochum desuper quotannis Retiones praestando.</i></p> <p><i>Ad 14. Nactenus nullus certus fixus servari poterat ob defectum Ecclesiae praterquam Sacrum Parocho ab 9 horam Armenorum Ecclesia semper</i></p>	<p>3. Зоз шицким обезпечени.</p> <p>4. Тельо раз кельо раз потребне, а у Вельким посце нігда не занедзбана.</p> <p>5. Ма, и шицки будинки у добрим стану з вельку муку отримує, але виявює же убудуце вироятно так не годзен.</p> <p>6. Не ма.</p> <p>7. У парохії не ма.</p> <p>8. Не потримує кельо би було потребне.</p> <p>9. Виявел же капелан коцурски Докторович не одвитуючи за своєю поволанє.</p> <p>10. Нащивюю, але тих зоз мишаних малженствох православни ту себе приводза.</p> <p>11. Школски будинок и парохиялни дом часточно вимагаю репарацию.</p> <p>12. За тераз задоволююцо.</p> <p>13. Традиційно право патронату над парохиялним домом ма Висока дворска царско-кральовска комора, а церкви Религийни угорски фонд. Церква на мено дотации достава зоз Религийного фонду по Благородней Царскей резолюції 300 ф. котри тераз у бечкей валути достава и чуваю ше при локальному парохови и каждого року ше о ніх подноша рахунки.</p> <p>14. Дотераз ніяки фиксни [розпорядок] не бул прето же не маю церкву, гибаль же парох вше на 9 годзин служи Службу у ерменскей церкви.</p>
--	---

<p><i>celebrator.</i></p> <p><i>Ad 15. Sub conditione rebaptisari.</i></p> <p><i>Ad 16. Nunquam domi sed semper munde asservatur omni die festivo et dominico renovari. Privatim absque campanula. Non. Nullae privatae s[un]t in usu.</i></p> <p><i>Ad 17. Partim in Ecclesia partim in Cubiculo propter hucdum defectum Ecclesiae.</i></p> <p><i>Ad 18. Continuis tribus Dominicis vel festis diebus. In Ecclesia adhibitis duobus testibus. Non. Confitentur. Nullum par separatum existit.</i></p> <p><i>Ad 19. Nulli abusus. Cadavera mortuorum ante effluxum 48 horarum non efferentur.</i></p> <p><i>Ad 20. Exstant, et custodiuntur in Armrio.</i></p> <p><i>Ad 21. Docet deductio hic advoluto.</i></p> <p><i>Ad 22. Non exstat.</i></p> <p><i>Ad 23. Petrus Krompich satisfant offo.</i></p> <p><i>Ad 24. Buerem et cocam bene moratos.</i></p> <p><i>Ad 25. In omnibus plene satisfacit, adeoque Parochus illo contentus est.</i></p>	<p><i>15. Условно знова кресциц.</i></p> <p><i>16. Ніда дома, але вше чисто ше чуваю и на кажде швето и внадзелю ше обновюю. Приватно, без дзвончка. Не, ніяки приватни ше не практикую.</i></p> <p><i>17. Часточно у церкви а часточно дома прето же дотераз не мали церкву.</i></p> <p><i>18. Непреривно три недзелі або на швета. У церкви у присутносци двох шведкох. Не. Нет ані єдна розведзена малженска пара.</i></p> <p><i>19. Ніяки злохаснованя. Покойни же не ховаю скорей як ше напольша 48 годзини.</i></p> <p><i>20. Маю, и чуваю ше у ормане.</i></p> <p><i>21. Приказане у проложеним прилогу.</i></p> <p><i>22. Нет.</i></p> <p><i>23. Петро Кромпич окончуе длужносц.</i></p> <p><i>24. Кравара и кухарку доброго живота.</i></p> <p><i>25. У шицким цалком задоволюе та парох зоз нїм задовольни.</i></p>
<p>Acta Visitationis Canonicae in Parochia G[raeco]Catholica Schydensi I C Syrmieni ingremiata die 20 Julii 1838. per infrascriptum institutae.</p> <p>Quaestiones Parocho propositae.</p> <p>Responsa.</p>	<p>Записнік канонскей визитації грекокатолицкей парохії у Шидзе у Сримскей жупанії хтору окончел 20. юлія 1838. року допуподписани.</p> <p>Питаня поставени парохови</p> <p>Одвити</p>

<p><i>Ad 1. Omnibus diebus Dominicis et festis nisi legitime Parochus aliis officiis Pastoralibus impediatur Chatechisationes fiunt.</i></p> <p><i>Ad 2. Rite administrat. Habet.</i></p> <p><i>Ad 3. Necessariis libris omnibus sufficienter provisus, quoad periculosus nullus casus.</i></p> <p><i>Ad 4. Toties quoties necessarium Quadragesimali nunquam neglecta.</i></p> <p><i>Ad 5. Tam Ecclesia quam et Curia parochiali reparatione eget.</i></p> <p><i>Ad 6. Nullam quaerelam nisi quod Parochiani proles ad instructionem non libenter mittunt.</i></p> <p><i>Ad 7. Nullum scandalum.</i></p> <p><i>Ad 8. Non egerit hactenus.</i></p> <p><i>Ad 9. Non.</i></p> <p><i>Ad 10. Satisfaciunt praeter tres et quidem Eliam Kulich, Matrov Joannem, Joachim Michaellem, qui Confessionem Paschalem ex contumacia non peregerunt. Joachim Michael nunquam ad Divina comparet.</i></p> <p><i>Ad 11. Reparatione egent.</i></p> <p><i>Ad 12. Sufficenter.</i></p> <p><i>Ad 13. Ad Illum Dnum Ep[iscopu]m Crisiensem. Nihil. Ex collecta Marsupiali seu fidelium oblati, ex compulsionem Campanarum pro mortuis, ex uno atque altero jugero terrae quod Dominium cedit, et Parochiani elaborant. In Cassa Ecclesiae, tribus Clavbus proviso que in domo Parochiali asservatur.</i></p>	<p>1. На шицки недзелі и швета парох трима катехизацію кед є оправдано не онєможлївени з другима пасторалнима длужноцами.</p> <p>2. Точно служи (окончує). Ма.</p> <p>3. Достаточно обезпечени з потребнима кнїжками, а нет нїяки небезпечни.</p> <p>4. Тельо кельо потребне, а у чаше Велького посту нїгда не занедзбане.</p> <p>5. И церкви и парохияльному дому потребни оправки.</p> <p>6. Нїяки жалби, гібаль ше парохияне дзеци на науку нерадо посилаю.</p> <p>7. Нїяки скандал.</p> <p>8. До тєраз не хибело.</p> <p>9. Не.</p> <p>10. Достаточно, окрема трох, Илия Кулич, Матров Йован и Яким Михал пре твардоглавосц не окончели, а Яким Михал нїгда на Службу не приходзи.</p> <p>11. Потребни оправки.</p> <p>12. Достаточно</p> <p>13. Крижевському владикови. Зоз назбераного з дзвончка и того цо вирни подарую, од дзвонєня покойним, зоз двох гольтох жеми хтору дало панство, а парохияне ю обрабяю. У церковней каси, котра ма три ключи и чува ше у парохияльным доме. Приходи зазначає парох, видатки плаци церковник зоз знаньом пароха, а рахунки ше каждого року придаваю</p>
---	--

<p><i>Perceptiones notat Parochus, Erogationes aedituus cum coimteligentia Parochi, Rationes vero quolibet anno Offo Dioecesano exhibentur.</i></p>	<p>служби епархії.</p>
<p><i>Ad 14. Docet deductio hic advoluta sub.</i></p>	<p>14. Указує вивод у пилогу под</p>
<p><i>Ad 15. Rebaptisantur sub conditione.</i></p>	<p>15. Знова ше кресца условно.</p>
<p><i>Ad 16. Semper in Ecclesia in argenteo vase. Singulis diebus Dominicis et festis imo etiam saepius. Eucharistia defertur ad infirmos a Parocho Vestitu Sacro induto praecedente homine cum campanula et lampade. Non. Sunt.</i></p>	<p>16. Више у церкви у стриберней чаши. Каждей недзелі и на швето або и частейше. Евхаристию хорим ноши парох облечени у святочним облечиве а пред нїм идзе человек зоз дзвончком и лампу. Не. Єст.</p>
<p><i>Ad 17. Pro ratione frigoris a potiori tamen in Ecclesia. Non admittuntur.</i></p>	<p>17. Пре жиму, але кед можливе лєм у церкви. Не допуцую ше.</p>
<p><i>Ad 18. Continuis tribus Dominicis aut festivis diebus. Semper in Ecclesia adhibitis duobus copulantur. Non. Semper. Profugae a Maritis duae foeminae in hac Parochia existent, neque scitur ubi sunt. Michaeli Gadnay et Joanni Zahorsky.</i></p>	<p>18. Непреривно три недзелі або на швета. Више ше винчаю у церкви у присутносци двох шведкох. Не. Више. Два жени у тей парохії охабели мужох, Михала Гадня и Янка Заборского, и не зна ше дзе су..</p>
<p><i>Ad 19. Nulli abusus fiunt. Cadavera ante effluxum 48 h non sepeliuntur nisi cum indultu Medici.</i></p>	<p>19. Нет злохаснованя. Покойни ше не ховаю скорей як преїду 48 годзини, гибаль по дошлєбодзеню лікара.</p>
<p><i>Ad 20. Exstant, et custodiuntur in Curia Parochiali.</i></p>	<p>20. Єст, и чуваю ше у парохийним доме.</p>
<p><i>Ad 21. Docet hic advoluta deductio.</i></p>	<p>21. Указує приложени прилог.</p>
<p><i>Ad 22. Schola non exstabat, sed jam quoad ejus coordinationem ex parte terrestri Domini congrua disposita sunt, prout ex hic adjuncta deductio apparet.</i></p>	<p>22. Школи не було, але тєраз понеже жємови пан дал финасийну помоц, так як ше видзи з приложеного прилогу.</p>
<p><i>Ad 23. Joannes Joachim bonorum morum et Officio suo accurate fungitur.</i></p>	<p>23. Янко Яким доброго живота, свою длужносц точно окончує.</p>
<p><i>Ad 24. Cocam et Socrum utrumque bene</i></p>	<p>24. Кухарку и шєвєра, обидвойо доброго живота.</p>

<p><i>moratum.</i></p> <p><i>Ad 25. Capellanus nullum habet.</i></p>	<p><i>25. Капелана не ма.</i></p>
--	-----------------------------------

РЕТРОВЦЕ – ПЕТРОВЦІ

<p>Quaestiones Communitati propositae</p> <p><i>Responsa</i></p> <p><i>Ad 1. Diebus festivis et Dominicis Sacrum et fit, et saepe omittitur.</i></p> <p><i>Ad 2. Pro possibili.</i></p> <p><i>Ad 3. Visitat.</i></p> <p><i>Ad 4. –</i></p> <p><i>Ad 8. Summe inimici sunt Administratore suo, et declarant, se deserere vele, et aliorum emigrare.</i></p> <p><i>Ad 9. Deserit saepe Parochiam et frequentat popinas.</i></p> <p><i>Ad 10. Nullum. Magnae.</i></p>	<p>Питання поставлені обществу</p> <p><i>Одвити</i></p> <p><i>1. На швета и внедзелью Службу и служи, и часто ше препущує.</i></p> <p><i>2. По можлівосци.</i></p> <p><i>3. Нащивює.</i></p> <p><i>4. –</i></p> <p><i>8. Найвецей су неприхильни гу своему управительови парохии и виявюю, же жадаю пойсц, индзей ше виселїц.</i></p> <p><i>9. Часто зохабя парохию и нащивює карчми.</i></p> <p><i>10. Ніч. Вельки.</i></p>
<p>Continuatio circa Petrovcze</p> <p>Questiones Administratori propositae</p> <p><i>Responsa</i></p> <p><i>Ad 1. Satisfiunt.</i></p> <p><i>Ad 2. Pro possibiliti.</i></p> <p><i>Ad 3. –</i></p> <p><i>Ad 4. Satisfit.</i></p> <p><i>Ad 5. –</i></p> <p><i>Ad 6. Superbi.</i></p> <p><i>Ad 7. Nulla.</i></p> <p><i>Ad 12. -</i></p> <p><i>Ad 14.</i></p>	<p>Предлужене о Петровцох</p> <p>Питання поставлені управительови</p> <p><i>Одвити</i></p> <p><i>1. Достаточно.</i></p> <p><i>2. По можлівосци.</i></p> <p><i>3. –</i></p> <p><i>4. Достаточно.</i></p> <p><i>5. –</i></p> <p><i>6. Горди.</i></p> <p><i>7. Ніч.</i></p> <p><i>12. –</i></p> <p><i>14.</i></p>

ПРИЛОГ

<p style="text-align: center;">Parochia Kerestúr</p> <p>Almae Dioecesis Crisiensis, in I[n]clyti Co[mita]t[a]tu Bacsiensi, per Illustrissimum ac R[everendi]ssimum Dominum Gabrielem Szmiciklasz Episcopum Dioecesanum Anno 1838-o Mensis Juli Die 15-a sub Parocho Joanne Koptsay Canonice visitata.</p> <p style="text-align: center;">Ordo</p> <p>Qui in celebrandis Divinis, et peragendis functionibus Spiritualibus in Parochia Kereszturiensi de presenti observatur.</p> <p>Pridie Festorum et Dierum Dominicalium pro <i>Vesperis</i> in hyeme pulsatur hora pomeridiana 3-tia, media 4-ta vero fit compulsatio. In aestate vero primus pulsus fit hor 4-ta, compulsus hora 4 ½-a. Majoribus Festis pro <i>Mesinoctium</i> seu Бденіе et hyeme et aestate primus pulsus fit media quarta Matutina, Compulsatio sequitur hora 4- ta.</p> <p>Festis minoribus et Diebus Dominicis pro <i>Matutino</i> hyeme et aestate aequaliter prima vice pulsatur hora 5-ta matutina, compulsatio autem fit media sexta.</p> <p>Diebus Festivis et Dominicis de hyeme et aestate <i>Lectum Sacram</i> semper hora 8-a matutina servatur, pro quo semel saltem unica Campana pulsatur.</p> <p>Iisdem Diebus <i>Cantatum Sacrum</i> hyeme et aestate hora matutina 10-ma servatur, pro quo prima vice pulsatur hora 9-na, secundario media decima, tertiaro seu Compulsatio hora 10-ma.</p> <p>Iisdem Diebus <i>Vespera</i> de hyeme et</p>	<p style="text-align: center;">Парохія Керестур</p> <p>Благородней Крижевскей епархії, у Бачкей жупанії, котру канонски визитовал високодостойни и пречесни пан диєцезални епископ Габриєл Смичиклас 15. юлія 1838. року под час пароха Янка Копчая</p> <p style="text-align: center;">Порядок</p> <p>Котри ше тераз отримус у служеню богослуженьох и окончованю духовних службох у керестурскей парохії.</p> <p>Пред шветама и недзельніма днями до <i>Вечурні</i> вжиме ше дзвоні на три годзин пополадню, други раз на пол штвартей. У лєтнім чаше ше дзвоні на штири и други раз на пол пиятей. На вельки швета До Саночного односно на <i>Бденис</i> и вжиме и влєце першираз ше дзвоні на пол штвартей рано, други раз на штири.</p> <p>На менши швета и на недзельни дні до <i>Утрині</i> вжиме и влєце єднак першираз ше дзвоні на пейц годзин, а други раз на пол шестей.</p> <p>На швета и недзельни дні вжиме и влєце Читана Служба ше служи на осем годзин рано, до хторей ше дзвоні раз з єдним дзвоном.</p> <p>На тоти исти дні шпивана Служба и вжиме и влєце ше служи на дзешец годзин, до хторей ше першираз дзвоні на дзевец, други раз на пол дзешатей и треци раз на дзешец годзин.</p> <p>На тоти дні <i>Вечурня</i> ше служи и вжиме</p>
--	---

aestate hora pomeridiana 3-tia servatur, pro quibus 1-mus pulsus fit hora 2-da, secundus hora media tertia, Compulsatio vero hora 3-tia.

Diebus ferialibus tempore hyemis *Primum Sacrum* quotidie legitur hora matutina 7-ma, *Secundum* vero hora 8-ma. Tempore aestatis autem, seu a primo vere incipiendo, *Primum Sacrum* celebratur hora matutina 6-ta, *Secundum* autem 7-ma.

Nota: Diebus ferialibus non quidem ordinarie singula Die duo Sacra habentur. Unum tamen de regula et quidem semper hora, pro primo sacro determinata, debet esse, quo ne Parochiani pro primo Sacro quotidie copiosiori numero, praesertim tempore a ruralibus laboribus vacuo, devote comparere asveti, carere cogantur, de hoc Parochus cum Cooperatore seu localis Curati in mutua Cointelligentia ita prospicere solent, ut nisi extraordinarius occurrat casus, nulla dies per totum annum absque Sacro praeterlabatur. Durantibus his duobus, vel saltem uno Sacro, solent per alterutrum Curatorum infirmi in domibus provideri.

Proles in Ecclesia baptisari, et puerperae ad Ecclesiam introduci, ita ut terminatis Sacris una etiam reliqua occurrentes spiritualibus functiones absolvantur.

Extrema Unctio infirmis de regula (demtis extraordinariis casibus) semper mane uno eodemque tempore solet administrari, quo tempore provisus fit ita ut gravis decumbentes infirmi ad semel omnibus moribundorum muniantur Sacramentis, qua ratione et infirmorum domestici, et etiam curati,

и влєце на три годзин пополадню, до хторей першираз двонї на два, други раз на пол трецей и треци раз на три годзин.

Роботни дзєнь вжимє перша Служба читана кажди дзєнь на седем а друга на осем годзин рано. У летнїм чаше, починаючи од першого дня яри, перша Служба ше служи на шейсц, друга на седем годзин рано.

Заувага: Роботни днї ше не кажди дзєнь служи два Служби. Єдна по правилу и вше у чаше одредзеним за першу Службу, а понеже парохиянє на каждодньовой першей служби числєни, поготов кед нет польски роботи, побожно приходза, трудза ше не виоставац, прето парох з капеланом або месним церковнїком у догварки так дзбаю, же би, окрем винїмочней причини, анї єден дзєнь през цали рок не бул без Служби.

Док тоти два тирваю, або єдна, єден зоз священїкох нащивює хорих по домох.

Дзєци ше кресци у церкви и мацери ше до церкви уводза на виводки, так же кед ше законча Служби, або док єдна ише тирва, окончую ше духовни обряди.

Олїво за хорих ше по правилу (окрем винїмкових ситуацийох), вше рано у исти час ше подзелює, и у тим чаше буду обслужени, так же би тоти цо лежа чежко хори нараз були забезпечени зоз тайнами, же би ше и домашнї хорих, и душпастире з єдним

curis circa infirmos ad semel liberantur, nec amplius, ut prius in consuetudine Parochiani habuere, infirmi ad tres distinctas vices provideri solent, pro arbitrio patris aut matris familias. Sepultura de hyeme et aestate ante meridiem hora 10-ma, et meridie vero tempore hyemis hora pomeridiana 3-tia, in aestate vero hora 4-ta peragi solent.

Inventarium

Paramentorum et Supplectilis Ecclesiae GrCath. Kereszturiensis

1. 9 Missales vestitus lucidi: 5 Festivales, 2 Dominicalws, 2 Feriales.

2. 3 Vestitus nigri Missales, e quibus unus sericeus pro 40-ma et Cantatis Sacris, alter quotidianus, tertius pro sepulturis, deserviens, unus vestitus Diaconalis.

4. 7 Albae (Стихаръ)

5. 7 Cinguli (Поясь)

6. 1 Tegumentum Festivale pro Altari

7. 3 Calices festivali, Dominicalis et ferialis.

8. 1 Ciborium pro asservando Sanctissimo

9. 1 Pixis inaurata pro deferendo ad infirmos Sanctissimo cum nitido Sacculo.

10. 3 Evangelia: unum festivale, aliud dominicale et feriale, tertium pro Unctionibus et Sepulturis deserviens.

11. 4 Cruculae

12. 3 Thuribula, quorum unum argenteum.

13. 1 Пятихлбница

14. 1 Trikirion pro Sacris Praesantificationis in 40-ma.

нашивйованьом хорих ошлебодзели, же би ше вещей не так як скорей, як то парохияне мали обичай, хорих по трираз обслуговало, по дзеки оца або мацери фамилии.

Хованя ше пред поларньом и вжме и влеще отримую на дзешец годзин, а пополадню вжме на три а влеще на штири.

Инвентар

прибору и судзини грекокатолицкей церкви керестурскей

1. Дзевецери шветли ризи: пецери на швета, двої недзельни и двої на кажди дзень.

2. Трої ризи чарни за службу, од котрих едни гадвбни за Вельки пост и шпивани служби, други на кажди дзень, треци за хованя, и едни ризи за диякона.

4. Седем алби/стихари

5. Седем пояси

6. Єдна плахта шветочна за олтар

7. 3 чаши, святочна, недзельна и на кажди дзень

8. Єден циборий за чуване Пресвятей Евхаристії

9. Єдна дарохранительница позлацена за ношенє Пресвятого хорим зоз украшеним мещком.

10. 3 евангелиї: єдна шветочна, єдна недзельна и на кажди дзень, а єдна ше хаснує кед ше ноши оліво и на хованьох.

11. Штири крижики

12. Три кадила, од котрих єдно стриберне

13. Єдна пятихлебница

14. Єден трикирион за Преждеосвящену службу у Вельким

<p>15. 9 Candelabra pro Altari. 16. 3 Nova Vexilla et 1 Nigrum pro Sepulturis. 17. 8 Candelabra pro Ceroferaries. 18. 8 Indusia pro iisdem – pro Sacris et Sepulturis deservientes. 19. 6 Lampades, quorum una argentea, 5 autem ex Backfong. 20. 1 Navicula pro Thure ex Packfong</p> <p>Dotatio Ecclesiae Kereszturiensis Dotem Ecclesia hae nullam habet. Proventus ejus constituunt:</p> <p>1-о. Collectio marsupialis diebus festivis et Dominicis sub cantato Sacro per Syndicum Ecclesiae de ubique vigente more institui solita. 2-о. Libera oblata in parato et frugibus omni autumnno per Syndicum domatim, praemissa praevis ad Fideles nomine Ecclesiae petitoria exstimulationes colligi solita. 3-тiо. Pia Testamentaria Fidelium pro Ecclesia legato. 4-тo. Mulcta a delinquentibus per primores loci pro Ecclesia desumptae.</p> <p>5-тo. Taxa, a Vexillo nigro in sepulturis in deductione Stolae exposita, dependi solita. 6-тo. Taxa, cum mutuo et libero populi Ecclesiae consensu, a pulsu campanarum in quibusdam sepulturis solvenda. 7-о. Pretia, ex publica licitatione</p>	<p>посце</p> <p>15. Дзевец швичнікі за олтар 16. Три нови крижи и еден чарни за хованя. 17. Осем швичнікі за швичкарох 18. Осем кошулі за ніх, котри ше хасную на Служби и на хованю 19. Шейсц лампи, од котрих една стриберна, а 5 зоз пакфонгу.¹ 20. Єдна ладьочка за кадило зоз пакфонгу.</p> <p>Дотациї керестурскей церкви Тота церква не ма ніяку дотацию, а єй приход ше склада зоз:</p> <p>1. Зберанє до дзвончка на швета и недзелі под час шпиваней Служби котре збера касир, котре ше вшадзи по обичаю практикує. 2. Добродзечни даваня цо касир у пенєжу и у зарну каждой ешені збера по обисцох, за котри ше вирним скорей вислови молба же би ше их позбудзело на узвичаєне зберанє. 3. З тестаментами охабени прилоги вирних за церкву. 4. Зоз карох преступнікох котри наплацую за церкву валалски предняки. 5. Такса за чарни криж на хованьох ше наплацує як у виводу штоларного приходу визначене. 6. Такса котра ше по шлебодней и заєдніцкей согласносци вирних плаци церкви за дзвонєнє на кождим хованю. 7. Пенєж за предани на явней лицитациї у церкви хлопски и женски</p>
---	--

¹ Pakfong — пакфонгу – легура бакра, никла, цинка и стрибла.

mediante, ad personam saltem, non vero familiam, venditis Ecclesiae sellis et scannis virorum et faeminarum, unde Ecclesia haec optimum habet proventus.

Parochi subsistentia

Habet ab Excelsa Camera Jus Patronatus tenente, unam integram liberam sessionem in 3 calcaturis, et quidem in calcatura versus Kulam habet 10 jugera, in calcatura Széjki dicta jugera 10, et in calcatura Koszteliszko nominata jugera 12. Igitur terrae arabilis Parochi hujatis consistunt ex 32 jugeris. Vicinos in omnibus 3 calcaturis eosdem habet, nempe ex una parte colonum Tirkajla Janko cum media sessione, ex altera parte vero Communitatem cum

лавочки и столки, за особу, не за фамилию, од чого церква ма красни приход.

Витримованє пароха

Ма од Прешветлей Комори, котра ма право патронату, єдну цалу шлебодну сесию² у трох часцох (калкутурох)³, и то у часци гу Кули ма 10 гольти, на Сейкох⁴ 10 гольти и на Косцеліску⁵ 12 гольти, значи парох ма 32 гольти орачей жеми. Сушедох у шицких трох часцох ма истих, з єдного боку селян Янко Тиркайла з пол сесиї, з другого боку општина зоз цалу шлебодну сесию. Луки ма тиж так на трох местох, у часци Брестовчич⁶ 4 гольти,

² Сесия – велькосц селянского маєтку котри феудални пан додзельовал селяном на хаснованє. У Бачки сесия виношела 55 гольти орачей жеми, рахуюци голь по 1.100 кв. вати., и то 32 гольти орачей жеми, 22 гольти луки и гольт порти за жжу. Селяне могли достац цалу сесию, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, або $\frac{1}{4}$, а ридко ведеј як цалу сесию.

³ Калкатура – у тим случаю значи плодшор, зменьоване аграрних культурах у одредзеним потесу обрабцяей жеми у чаше кед ше практиковало двопольну або, як у чаше о котрим слово, тропольну систему. По тропольней системи хотар бул подзелени на часци/потеси/калкутури, а каждую од нїх ше єден рок на на исти способ хасновало: у єдней шицки котри там мали свойо парцели шали лем житарки, у другей ше тото рок могло садзиц лем культури за покарму статку, а треца оставала под угором, односно одпочивала, и на ней ше могло напасац статок. Так ше з рока на рок тоти парцели/потеси на розлични способ хасновало, а селяне котри у нїх мали свойо парцели, мушели ше притримовац предвидзеного плодшору, зменьовац плодшор односно хасноване.

⁴ Сейки – часц керестурского хотара од дакедишней драги до Червинки по драгу до Брестовца. Назви и опис часцох керестурского хотара ту и далєй даваме по статі Мирона Жироша (Žigoš 1984)

⁵ Косцеліско – часц керестурского хотара медзи драгу до Кули и драгу до Червинки.

⁶ Брестовчич – часц керестурского хотара од драги до Червинки по драгу до Вепровачу (Крущич), але аж за Косцеліском.

integra sessione libera. Falcastra habet in 3 locis, et quidem in divisione Bresztocsics nominata habet 4 jugera, ubi vicini ex una parte Tirkajla Janko, ex altera vero Papp Andris Miska. In divisione Megyes dicta habet 8 jugera, ubi vicini nunc ex una parte Tirkajla Janko, ex altera vero Communitas. In divisione Szeliscse nominata habet jugera 10, ubi vicini ex una parte Tirkajla Janko, ex altera Papp Andris Miška. Igitur falcastra consistunt ex 22 jugeris.

Ab eadem Excelsa Camera habet de praesenti Parochus hujus titulo subsidii annue 57 ф 22 2/4 xr. in Conv. Monetac, quos quatuor per annum Angariatim cum 14 f 20 1/2 xr. C. M. Kulae levat.

Lecticalis proventus. Titulo lecticalis proventus habet Parochus Kereszturiensis hi a domo qualicunque, et non a pari, unam posoniensem metretam tritici, secus nihil. Sed et hujus proventus saltem duas tertias habet, nam unam tertiam Cooperator trahit. A subinquinis 1/2 posonien[is] accipit.

Stolaris proventus

1. Ab Baptismate semper solus baptisans habet 16 xr.

дзе му сушеди Янко Тиркайла и Пап Андриш Мишка. У часци Медеш⁷ ма 8 гольти, дзе му з єдного боку сушед Тиркайла Янко, а з другого боку општина. У часци Селище⁸ ма 10 гольти, дзе му з єдного боку суед Янко Тиркайла, а з другого боку Пап Андриш Мишка. Значи, луки ма 22 гольти.

Од Прешветлей Комори парох ма на мено помоци рочне 57 ф. и 22 2/4 грайцари у конвенционалней монети,⁹ котри штири раз до рока по 14 ф. и 20 1/2 грайцара конвенционалней монети подзвигуе у Кули.

Руковина. На мено руковини парох ма од каждого дому, не од пари, єден пожонец¹⁰ жита и ніч вещей. Але и зоз того приходу ма лем два трєцини, бо трєцину достава капелан. Од жедлярох достава по пол пожонца.

Штолари приход:¹¹

1. Од кресценя достава лем тот цо кресци 16 грайцари.

⁷ Медеш – часц керестурского хотара од драги до Брєстовцу по драгу до Лалитю.

⁸ Селище – часц керестурского хотара од драги до Лалитю по драгу до Пиньвиц.

⁹ Конвенционална монета – узвичаєна монета.

¹⁰ Пожонска (братиславска) мера – пожонец – 62,52 литри.

¹¹ Штола – часц священїцкого облєчива, єпитрахиль. Ту значи приход односно плацєне за поєдини обряди котри священїк окончує кєд ма на себе штолу: кресценє, винчанє, хованє, ношенє оліва итд.

<p>2. Ab Intoductione puerperae habet Parochus 8 xr.</p> <p>3. Ab Introductione sponsae 8 xr.</p> <p>4. A Copulatione Coelibem domesticorum 1 f. 12 xr.</p> <p>5. A Copulatione Coelibem extraneorum 2 f. 24 xr.</p> <p>6. A Copulatione viduorum localium 2 f. 24 xr.</p> <p>7. A Copulatione viduorum extraneorum 4 f. 48 xr.</p> <p>8. A Copulatione Semividuorum 1 f. 48 xr.</p> <p>9. Ab Extrema Unctione 1 f.</p> <p>10. A magna sepultura 2 f.</p> <p>11. A parva sepultura 30 xr.</p>	<p>2. Од уводзена породзенай на виводки парох ма 8 гр.</p> <p>3. Од уводзена млодей 8 гр.</p> <p>4. Од винчана неоженетого/неодатей домашніх 1 ф. 12 гр.</p> <p>5. Од винчана неоженетого/неодатей странцох 2 ф. 24 гр.</p> <p>6. Од винчана месних гдовцох 2 ф. 24 гр.</p> <p>7. Од винчана страних гдовцох 4 ф. 48 гр.</p> <p>8. Од винчана полугдовцох 1 ф. 48 гр.</p> <p>9. Од оліва 1 ф.</p> <p>10. Од велького хованя 2 ф.</p> <p>11. Од малого хованя 30 гр.</p>
<p>Deputatum ex parte Communitatis uti apud Latinos in Archidioecesi Calocensi, passim viget, absolute nullum habet, nec quidquam alium Parocho praestat Communitas praeter cultivationem sessionis parochialis, et advectionem 6 orgiarum focalium lignorum per Parochum emptorum.</p>	<p>Депутат од општини так як при римокатолікох у Калочкей архиепископії часточно присутни, не ма ніяки, ані общество парохови ніч вецей не дава окрем обрабяня його сесії и привожи 6 вати древа на огонь котре парох купуе.</p>
<p>Dotatio Cooperatoris Kereszturiensis Modernus D. Cooperator Joannes Gvoszyák habet ab Excelsa Camera aequae, uti et Parochus integram liberam sessionem in 3 calcaturis, quam tamen solus, et non Communitas cultivare debet. In calcatura versus Kulam habet 10 jugera, ubi vicini Joannes Csizmar et Andreas Vencselyovszki, in calcatura Széjki dicta habet pariter 10 jugera, ubi vicini Joannes Csizmar et Joannes Czapp. In calcatura Koszteliszko nominata habet jugera 12 ubi vicini de presenti Joannes Csizmar et Andreas Viszlavszki. In summa 32 jugera terrae arabilis, falcastra habet aequae, uti</p>	<p>Дотация керестурского капелана Терашні керестурски капелан Янко Гвожджак ма од Прешветлей Комори так исто як и парох цалу шлебодну сесию у трох часцох, але ю обрабя сам, а не обрабя му ю општина. У часци гу Кули ма 10 гольти, дзе му сушеди Янко Чизмар и Андрий Венчельовски, у часци Сейки ма тиж так 10 гольти, дзе му сушеди Янко Чизмар и Янко Цап. У часци Косцеліско ма 12 гольти, дзе му сушеди Янко Чизмар и Андрий Виславски. Ведно ма 32 гольти орачей жеми. Луки ма так исто як и парох, у трох часцох: у часци Брестовчич ма 4 гольти, дзе му сушеди Янко Чизмар и</p>

<p>Parochus, et quidem in divisione Bresztovcsics dicta habet 4 jugera, ubi vicini Joannes Csizmar et Joannes Czapp. In divisione Megyes noncupata habet 8 jugera in vicinitate Joannis Csizmar et Joannis Czapp. In Divisione sic dicta Szeliscse habet 10 jugera ubi vicini Andreas Vizslavszki et Michael Takács. Universim 22 jugera.</p> <p>Item D. Cooperator habet ab Excelsa Camera Jus Patronatus iterato titulo subsidii anue 53 f. 40 xr. C. Mon., quod erga quietantiae angariatim a 13 f 25 xr praeter in anno Kulae simul cum Parocho levat.</p> <p>Item D. Cooperator ex Parochia hujus lecticali proventus a singula domo non vero a pari, in una posoniensi metreta tritici consistente percipit tertiam partem quam sibi solus, uti et Parochus, domatim colligit.</p> <p>Proventus stolaris. D. Cooperator Kereszturiensis habet uti lecticalis ita et totius stolaris proventus tertialitatem et quidem ex stolari dependi solita summa habet nominatim</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ab Baptismate quotivis solus baptisat accipit 6 xr. 2. A Introductione puerperae habet 8 xr. 3. A Copulatione Coelibum domesticorum 36 xr. 4. A Copulatione coelibum extraneorum 1 f. 12 xr. 5. A Copulatione viduorum localium 1 f. 12 xr. 6. A Copulatione viduorum extraneorum 2 f. 24 xr. 7. A Copulatione Semividuorum 54 xr. 8. Ab Introductionem Sponsae 4 xr. 9. Ab Extrema Unctione 30 xr. 10. A magna sepultura absque 	<p>Янко Цап. У часци Медеш ма 8 гольти, а сушеди му Янко Чизмар и Янко Цап. У часци Селище ма 10 гольти, дзе му сушеди Андрий Виславски и Михал Такач. Ведно ма 22 гольти луки.</p> <p>И капелан ма од Прешветлей Комори право патронату и у мено помоци 53 г. 40 грайцари конвенцийней монети, котри триместрално по 13 ф и 25 грайцари вибера у Кули ведно зоз парохом.</p> <p>Капелан тиж так ма руковину – од каждого обисца, не од пари, трецину пожонца жита, котру себе сам, так як и парох, збера по обисцох.</p> <p>Зоз Штоларного приходу парохії керестурски капелан ма трецину, як и од руковини, и то зоз штоларней суми на таки способ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Од кресценя вше кед сам кресци достава 6 гр. 2. Од уводзеня на виводки ма 8 гр. 3. Од винчаня неоженетого домашнього 36 гр. 4. Од винчаня неоженетого странского 1 ф. 12 гр. 5. Од винчаня гдовцох домашніх 1 ф. 12 гр. 6. Од винчаня гдовцох зоз страни 2 ф. 24 гр. 7. Од винчаня полугдовцох 54 гр. 8. Од уводзеня млудей 4 гр. 9. Од оліва 30 гр. 10. Од велького хованя без казанї и
--	--

<p>consciones et valedictionem 1 f.</p> <p>11. Ab eadem cum Concione et Valedictione 4 f.</p> <p>12. A parva sepultura 15 xr.</p> <p>Quarterium quod inhabitat est Communitatis pro habitaculo Cooperatoris procurata et destinata, cujus curans at in bono ac condecanti statu conservationem sola Communitas gerit.</p> <p>Dotatio Cantoris Kereszturiensis</p> <p>Cantor Ecclesiae Kereszturiensis habet ab Excelsa Camera mediam sessinem liberam, in 3 calcaturis, ex 16 jugeris consistentem terrae arabilis, in vicinitate nunc ubique Georgii Szeman et Michaelis Edelinszki. Falcastra aequae uti Parochus et Cooperator in 3 divisionibus habet, quae universim 11 jugera urbarialia efficiunt. Vicinos et hic eosdem habet nempe Georgium Szeman et Michaelem Edelinszki.</p> <p>A Communitate t[i]t[u]lo solutionis habet a singula domo mediam poson[iensis] metretam, seu unum coretum tritici et liberum quarterium, quod est domus Communitatis Parochiae vicina, pro Cantoris hujatis habitatione extracta. Modernus stolaris Cantoris Kereszturiensis proventus:</p> <p>1. Ab singulo Baptismate percepit a levantibus 5 xr.</p> <p>2. A Copulatione coelibum domesticorum accipit 12 xr.</p> <p>3. A Copulatione coelibus extraneorum 24 xr.</p> <p>4. A Copulatione viduorum localium</p>	<p>одпитованя 1 ф.</p> <p>11. Од истого з казаню и одпитованьом 4 ф.</p> <p>12. Од малого хованя 15 гр.</p> <p>Квартель у котрим бива општински, одредзени за биване капелана, о котрим ше стара сама општина же би бул у добрим стану.</p> <p>Дотация керестурского дзияка</p> <p>Дзияк керестурскей церкви ма од Прешветлей Комори пол шлебодней сесії, у трох часцох, котра ма 16 гольти орачей жеми, а сушед вшадзи Дюра Семан и Михал Еделински. Луки ма ак исто як и парохово и капеланово у трох часцох, котри виноша шицкогo 11 гольти, а сушеди му Дюра Семан и Михал Еделински.</p> <p>Од општини ма на мено плаци од каждого дому пол пожонца односно еден корец¹² жита и безплатбни квартал, котри уствари општински будинок блізько при парохії, збудовани за биване тутейшого дзияка. Терашні дзияков штоларни приход:</p> <p>1. Од каждого кресценя достава од кумох 5 гр.</p> <p>2. Од винчаня неженетих домашніх достава 12 гр.</p> <p>3. Од винчаня неженетих страних 24 гр.</p> <p>4. Од винчаня гдовцох домашніх 24 гр.</p>
--	---

¹² Корец – пол пожонца односно 32 л.

<p>habet 24 xr.</p> <p>5. A Copulatione viduorum extraneorum 48 xr.</p> <p>6. A Copulatione Semividuorum 18 xr.</p> <p>7. Ab Extrema Unctione 30 xr.</p> <p>8. A magna sepultura 1 f.</p> <p>9. A parva sepultura 15 xr.</p> <p>10. A singulo feriali die ad intentionem offerentis celebrato Sacro habet 12 xr.</p> <p>De praesenti officium cantoris obit Joannes Zsatkovics compluribus annis bene meritus hic loci Cantor, sobriae vitae, et in officio zelosus et accuratus.</p> <p>Fundatio Docentis Kereszturiensis</p> <p>Docens Kereszturiensis habet ab Excelsa Camera mediam sessionem liberam in 3 calcaturis ex 16 jugeris consistentem penes nunc ubique eodem vicinos, utpote: Joannem Rácz et Michaelem Rácz terrae arabilis, falcatura vero habet aequae in 3 locis, seu divisionibus, uti Parochus, Cooperator et Cantor, ex 11 jugeris consistentia penes eidem superius nominatos vicinos.</p> <p>A Communitate vero tñlo solutione annuae haec habet.</p> <p>1-o. In parato Aere habet anuae 50 f. Conv. Mon.</p> <p>2-o. 50 Metr. Pos. tritici.</p> <p>3-tio. 50 libras salis.</p> <p>4-to. 10 libras candelas.</p> <p>5-to. 3 orgias lignorum focalium.</p> <p>6-to. 1 posonien. metretam leguminum.</p> <p>Schola extat nova in duas classes divisa cum commoda docentis habitatione et</p>	<p>5. Од винчяня гдовцох странцох 48 гр.</p> <p>6. Од винчяня полугдовцох 18 гр.</p> <p>7. Од оліва 30 гр.</p> <p>8. Од велького хованя 1 ф.</p> <p>9. Од малого хованя 15 гр.</p> <p>10. Кажди роботни дзень од интенціі¹³ одслуженой Служби ма 12 гр.</p> <p>Тераз службу дзияка окончує Янко Жаткович уж велі роки, достойни, у тим месце дзияк, шорового живота, а у служби пилни и точни.</p> <p>Фондация керестурского учителя</p> <p>Керестурски учитель ма од Прешветлей Комори пол шлєбодней сесіі орачей жеми у трох часцох котра ма 16 гольти, а вшадзи ма сушєдох Янка Раца и Михала Раца, а луки ма 11 гольти, тиж у трох часцох, як и парох, капелан и дзияк, при уж горе наведзєних сушєдох.</p> <p>Од општини ма на мєно плаци рочнє:</p> <p>1. У готовим пенєжу 50 ф. конвенційней монети</p> <p>2. Пейдзешат пожонци жита</p> <p>3. Триец либри¹⁴ солі</p> <p>4. Дзешєц либри швички</p> <p>5. Три вати древа на огонь</p> <p>6. Єден пожонєц пасулі</p> <p>Школа нова, ма два класи з прикладним (комотним) биваньом за учителя и єдну просторию за помощного учителя. Тераз учитель</p>
--	--

¹³ Интенция – плацєне за служєне Служби.

¹⁴ Либра – фунта – 0,56 кг.

<p>I-no pro preceptore cubicellam. Docens de praesenti est Georgius Magócs Kuczura oriundus Ruthenus, absolutus poeta, prius sub denato docente 9 annis hic qua preceptor serviens, bonorum morum et in officio suo solers, quo et Parochus et Communitas plene contentatur.</p> <p>Sig. Kereszturini die 20 julii anno 1838. Joannes Koptsay Par[ochus] Keresturiensis</p>	<p>Дюра Магоч по походзеню з Коцура, Руснак, закончел поетику, а предтим под час предходного покойного учителя бул 9 роки помощни учитель, добрей є норови, у своєї служби добри, и парох и општина зоз нїм задовольни.</p> <p>Подписане у Керестуре 20. юлия 1838. року.</p> <p>Янко Копчай, парох керестурски.</p>
---	--

ЖРИДЛА

Архив грекакатоліцкей парохії у Руским Керестуре (APRK) – Записнік з канонскей визитації з 1838. року, без сигнатури.

Hungaricana:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/edt_eol_evangelikus_canonica_visitatio_banyai/

ЛИТЕРАТУРА

Kostel'nik, G. (1998). *Liber memorabilium grekokatolickej parohii bačkeresturskej*. Novi Sad:

Soûz Rusnacoh i Ukraïncoh Ũgoslavii. (Cirillic)

Ramač, Ā. (2010). Kanonična vizitaciâ Keresturs'koï parafii 1767 roku. *Naukovij zbîrnik Muzeû*

ukraïns'koï kul'turi u Svidniku, 25. Svidnik : Muzej ukraïns'koï kul'turi u Svidniku, 95–128. (Cirillic)

Ostergatová, A. (2007). *Knonické vizitácie ako historický prameň*. In. (Ed. Hišem, C. et cet.) *Kanonické vizitácie po Tridentskom Koncile*. Zborník príspevkov. Košice.

Ramač, J. – Marčoková, D. (2020). Kánonická vizitácia kysácskej evanjelickej cirkvi z roku 1835. *Acta historica Neosoliensia.*, 23/2020, v. 2. Banska Bistrica – Bellianum, 105–130.

- Šršan, S. (2006). *Visitationes canonicae – Kanonske vizitacije*. Knj. IV. Srijem. 1735 – 1767. Osijekini.
- Šršan, S. (2007). *Visitationes canonicae – Kanonske vizitacije*. Knj. V. Osijek i okolica 1732–1833. Osijekini.
- Žiroš, M. (1984). Nazvi keresturskih šoroh, uličkoh i časoh hotara. *Tvorčosc*, 10. Novi Sad: Društvo za ruski âzik i literaturu, 77–93.

Janko Ramač

CANONICAL VISITATION OF THE GREEK CATHOLIC PARISHES
OF THE BAČKA-SREM DEANERY OF THE EPARCHY OF KRIŽEVCI FROM
1838

Summary

The record of the canonical visitation of the Greek Catholic parishes of the Bačka-Srem Deanery of the Eparchy of Križevci from 1838 is the only one known and only partially used in the historiography of the Ruthenians in Southern Hungary in the 19th century. The document is very important because it gives a lot of information on the church life, on the church itself and the parish life, on the church inventory, priests, teachers and cantors, and particularly on church and religious life, services and their maintenance, on church and religious rites, and the believers. Besides, the record contains minute details on the economic life, on the estate and revenues of the church, parish and school, data on the income of priests, teachers and cantors, on the land for use given as a benefit by the Chamber and alike. The supplement gives a brief overview of the comparisons of the record of the canonical visitation of the Greek Catholic parishes of the Bačka-Srem Deanery from 1838 with the records of the canonical visitation of the Evangelical church communities of the Bačka-Srem and Banat Deanery within the Banska District from 1835 and the records of the canonical visitation of Osjek and the surroundings of the Diocese of Djakovo from 1833, pointing out their similarities and differences.

Key words: Canonical visitation, Ruthenians, Greek Catholics, Kerestur, Kocur, Novi Sad, Šid, Petrovci.

